

Till Stadsbyggnadskontoret i Stockholm,
för vidarebefordran till Stockholms Stadsbyggnadsnämnd

Yttrande gällande Detaljplaneförslag för fastigheten Åkeshov 1:1 vid Olovslunds Station - Diariern 2016-07042

Vi är några boende i Olovslund och Högländet m.fl. områden i Bromma som har startat en ideell förening med namnet **Bevara Bromma Grönt**. Föreningen har idag ett femtiotal medlemmar och många fler som stödjer vårt arbete.

Ur föreningens stadgar kan nämnas:

"Föreningens syfte och målsättning är att värna den parkmark och det ursprungliga stadsplaneringstänkande som präglar områdena i Trädgårdsstaden Bromma. Föreningen skall också verka för att skydda och utveckla dessa områden ur miljömässiga, trafikmässiga, kulturella aspekter och att stimulera grannsamverkan i området."

Undertecknade vill i egenskap av föreningens styrelse ge följande kommentarer gällande förslaget till Detaljplan för fastigheten Åkeshov 1:1, med Diariern 2016-07042.

- **Barnen och barnens miljö**

Det förslag till Detaljplan som nu lagts fram innebär att den tidigare lekparken "Båtparken" intill Olovslunds station skulle försvinna helt och hållet. Denna är mycket omtyckt och används så gott som dagligen av flera förskolor i området och naturligtvis av närboende barnfamiljer. Läget för den nuvarande lekparken är öppet och trevligt med många träd och med närhet till Tolvans spår och hållplats, vilket gör den extra spännande för barnen. Den är också en tryggare plats för lekande barn än den föreslagna "ersättningsparken".

Exploateringen som här avses skulle leda till att ett tidigare orört grönområde förändras och istället görs om till lekplats för barn. Ersättningsparken ger barnen visserligen fortsatt tillgång till en lekplats, men denna befaras bli mindre trygg (p.g.a. obefintlig insyn från intilliggande gator). Den gröna naturmiljön planerar man ersätta med en konstgjord lekplatsmiljö, varvid antalet träd och buskar minskar. Den användbara arean för ersättningsparken blir betydligt mindre än i den befintliga "Båtparken". Dessutom blir den nya lekparken inte homogen och rektangulär som den befintliga utan består av flera mindre delar. Överblicken blir begränsad, även för den som befinner sig inne i lekparken. Ersättningsparken kan därför bara ses som en nödlösning för att hjälpligt kompensera för den lekpark som försvinner.

Olovslunds Station är idag ofta en samlingsplats för ungdomar på kvällstid. Ersättningsparken ligger mycket diskret och undanskymt och kan därför tänkas bli en ny samlingsplats för äldre barn och ungdomar på helgkvällar och nätter. Där kommer ingen att kunna ha någon uppsikt över dem.

I detta sammanhang vill vi nämna följande text som beskriver nya politiska riktlinjer som sätter barnens uppväxtmiljö i fokus:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/09/barnperspektivet-blir-nytt-moment-i-samhallsplaneringen/>

Regeringen har i september 2019 gett Boverket i uppdrag att undersöka den praktiska tillämpningen av barnkonventionen och därmed se till att barnperspektivet blir nytt moment i samhallsplaneringen. Bostadsminister Per Bolund säger att

"Det är centralt att tillgodose sociala värden för att våra städer ska bli trygga, trivsamma och hälsosamma uppväxtmiljöer för våra barn. Här ser vi att det saknas kunskap för att barns villkor ska vägleda planeringen av våra samhällen."

(Källa: www.regeringen.se <<http://www.regeringen.se>>).

En annan slutsats är att barn som växer upp nära natur och grönområden lär sig att uppskatta den och lär sig handskas med den och bevara den. Det menar bl.a. miljöforskaren Matteo Giusti.

<https://www.dn.se/insidan/barn-som-forstar-naturen-tar-hand-om-den-battre/?fbclid=IwAR1i6TvLTfU0yIkYpm7PSL-Ya4mSNRBv8Z201muub0XPkykWR1ojDH46UUg>

Många undersökningar visar också på en positiv korrelation mellan barns uppväxt med närhet till grönområden och deras fysiska och psykiska hälsa som vuxna, se bl.a. ett flertal referenser på s. 30-32 i Simon Westbergs bok. Westberg har visat exempel på statistik som visar ovanstående korrelation med en chockerande tydlighet.

Källa: Simon Westberg & Christian Reimers: Imorgon trädgårdsstäder, Vinghästens förlag: Stockholm 2019. ISBN: 978-91-982873-8-7. Simon Westberg är ledamot i Uppsala Plan- och Stadsbyggnadsnämnd.

- **Miljön**

Den nuvarande lekparken med sitt öppna lundliknande utseende skulle påverkas kraftigt och de flesta av de 21 träden (tall, ek, skogslönn, björk och plommon) skulle behöva tas bort.

Stadens konsekvensutredning ("Naturvärdesutredning Olovslunds station" beställd av Exploateringskontoret Sthlms Stad och utförd av WSP Environmental Sverige, se bilaga) av natur och miljö visar på att området där den nya lekparken föreslås ligger inom det möjliga spridningsområdet för salamandrar. (Se bilagan + [information om Större vattensalamander här <http://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/vp/overgripande/Storre_vattensalamander_folder_Lst.pdf>](http://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/vp/overgripande/Storre_vattensalamander_folder_Lst.pdf)). Både större och mindre vattensalamander är fridlysta. Detta innebär att det bl.a. är förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats. (Notera att Naturvärdesutredningen endast nämner större vattensalamander som fridlyst och behandlar bara denna art i dokumentet. Utredningen är alltså inte helt fullständig).

- **Arkitekturen**

De planerade byggnadernas höjd och de två ihopbyggda husen ger ett kompakt och mycket massivt intryck. Detta kommer att ge en skuggning av omkringliggande hus, och även en mörkare och mer instängd miljö kring "Olovslundstorget". Om det skall byggas flerfamiljshus i området borde de vara mer lika de redan etablerade, särskilt som de nya kommer att stå så nära de gamla. Annars skapar man en onödig disharmoni i arkitekturen runt Olovslunds station.

- **Trafiken**

Risk för ökande trafik. Erfarenheterna från 55+-boende vid bl.a. Ålstens Gård och Åkeshovsvägen/Gustav III:s väg visar att de flesta lägenheter har en bil. Infrastrukturen i Bromma är redan hårt belastad. Fler bilar kommer att leda till en än mer ansträngd trafiksituation och sämre trafiksäkerhet.

- **Låg marginalnytta – "en droppe i havet"**

Nackdelarna i form av en för alltid skövlad lekpark och påverkan på ett närliggande grönområde står inte i proportion till nyttan, som enligt Detaljplaneförslaget endast är ca 19 st nya lägenheter för 55+. Det bör även nämnas att "Gamla Bromma" redan har ett stort antal lägenheter för äldre, ca 800 st.

- **Måste idealet vara "Den kompakta staden"?**

Simon Westbergs bok (se ref. ovan) belyser och motbevisar även många av de dogmer och påståenden som gäller *Den kompakta staden*, som många politiker och tjänstemän inom stadsbyggnad idag ensidigt verkar tro på. Det talas om "den levande staden", "levande stadsgator", att en tätare stad ger en tryggare miljö etc.

I realiteten vill majoriteten av Sveriges invånare bo i enfamiljshus, folk som bor i trädgårdsstäder och småhus säger sig vara lyckligare än de som bor i höghus, höghus i betong är dyrare att bygga än både låghus i betong och småhus (per m2 räknat), den täta staden leder inte nödvändigtvis till minskade transportvolym /-kostnader och därmed ökad hållbarhet, trädgårdsstäder kräver inte att de boende har bil, städer måste inte bara växa på höjden, barnens behov går inte ihop med den kompakta staden osv. Detta enligt nyare forskningsresultat och erfarenheter.

Vi vill även framhålla att sannolikt inte ens en förtätning som innebär exploatering av **alla** grönområden inom Stockholms Stads gränser skulle vara tillräckligt för att stävja bostadsbristen. För att möta behovet krävs istället en mer övergripande och långsiktig planering som innefattar byggandet av fler **helt nya stadsdelar**, och även att skapa **nya städer** utanför Stockholms kommungräns. Exempel: Kista, Rissne/Ursvik, Nacka, Hornsbergsområdet, Knivsta och Salem (blandade exempel inom och utom staden, befintliga och ev. framtida). Marginalnyttan blir större och enhetskostnaden per lägenhet väsentligt lägre om man planerar och bygger hela stadsdelar inkl. infrastruktur, skolor, 55+-boende m.m. redan från början. Dessutom: Enligt Simon Westbergs bok (se pkt. 6 ovan) vore **helt nya Trädgårdsstäder** på hittills obebyggda platser ett ännu bättre alternativ.

Med anledning av vad som anförts ovan, yrkar vi på att Stadsbyggnadsnämnden ej går vidare med detta projekt.

Vänliga hälsningar,

Torbjörn Halvarsson
Gunnar Robye

Jan Molarin
Tommy Lindström

Lars Truvé
Oscar Tibbling

Styrelsemedlemmar i ideella föreningen Bevara Bromma Grönt

